

Ssst, Jezus droomt

IKOS onderwijs 2020 thema 4 **Dromen** - les 2

voor
door onderbouw
Liesbeth Winters-Jonas

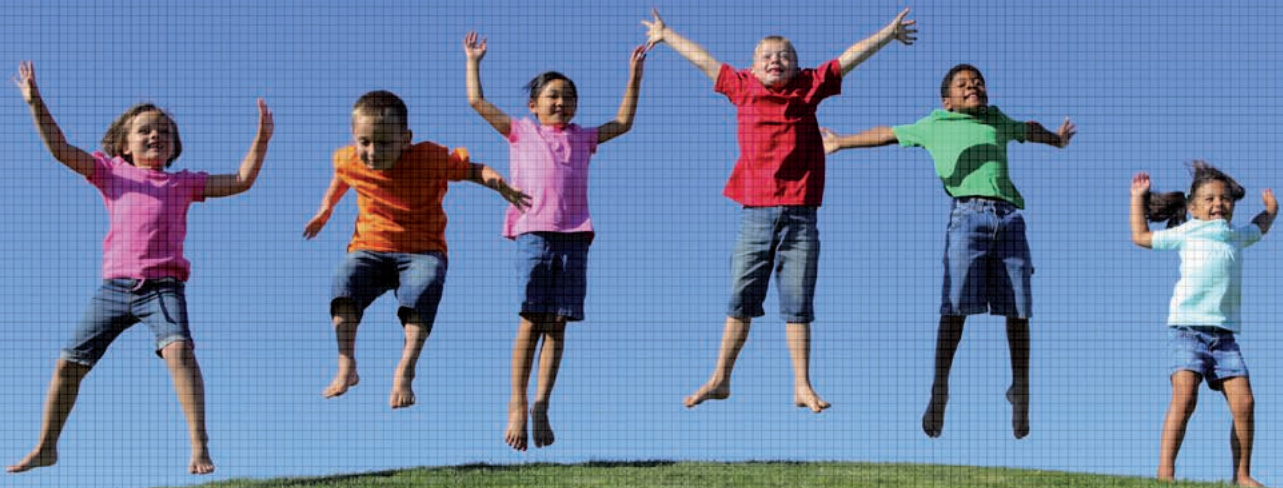
Waar droomt Jezus van? De mensen en dieren in de kerststal denken het te weten. Kleuters denken mee.

In de kersttijd zien leerlingen overal om hen heen kerststallen. Zo ontdekken leerlingen dat het geboorteverhaal van Jezus onlosmakelijk verbonden is met Kerstmis. Jozef, Maria, een herder met schapen, de koe en de ezel en natuurlijk drie koningen. Ze kijken allemaal naar de slapende Jezus. Waar droomt hij van? Iedereen denkt het te weten. Kleuters worden uitgedaagd om mee te denken. Ze dansen voor het kind. En maken een cadeau waarmee zij laten zien dat ze Jezus helpen om een goede koning te zijn voor alle mensen. Een kerstles die ook eenvoudig omgebogen kan worden tot een kerstspel.

Doelstelling

De leerlingen maken kennis met de figuren uit de kerststal.
De leerlingen bedenken wat een 'koning van alle mensen' nodig heeft en doet.
De leerlingen beseffen dat het geboorteverhaal van Jezus bij kerst hoort.

Deze doelstelling ondersteunt de kerndoelen van PC GVO: domein A 4 en D 1.

www.zinvolleronderwijs.nl

Ssst, Jezus droomt

Benodigdheden

- kerststalfiguren
- kleed

Inleiding

Voor deze les gebruik je een kerstgroep. Jozef, Maria, de herders met enkele schapen, de wijzen en Jezus in de voerbak. Staat er een kerststal in de klas? Maak daar dan gebruik van, zo start je vanuit de leefwereld van de kinderen. Zij kennen deze kerstfiguren en hebben er wellicht ook al mee gespeeld.

Voor de introductie gebruik je alle figuren, behalve de koningen, zij komen pas aan het eind van de kern. Zet vooraf de koningen op een andere plaats in het lokaal.

Introductie

Luister kort naar eenvoudige instrumentale muziek van bijv. een harp terwijl je de kerststalfiguren in een traditionele opstelling in het midden van de kring zet (zie bij Beeld- en Digitips). Pak dan de kerststalfiguren één voor één op, behalve Jezus en Maria, en bekijk ze met aandacht. Vraag de leerlingen:

- Wie is dit? Wat zegt hij/zij? Hoe loopt hij/zij? Wat doet hij/zij het liefst?

Laat de leerlingen kort reageren, even bewegen of geluiden maken.

Ieder figuur dat aan de beurt is geweest, wordt weggelegd onder een kleed. Tenslotte ligt alleen Jezus in de voerbak en kijkt Maria naar hem.

Kern

Start nu het verhaal. Kijk tijdens het vertellen zoveel mogelijk naar de kerststalfiguren zodat de leerlingen zelf ook steeds meer in het verhaal aanwezig kunnen zijn. Pak tijdens de vertelling de figuren onder het kleed vandaan en plaats ze rondom de voerbak.

‘Ssst,’ doet Maria, ‘Jezus slaapt. Kijk hij glimlacht. Ik denk dat hij droomt. Waarvan?’
‘Van groen gras. En spelen in de wei’, zegt het schaap.

‘Groot en sterk zijn. En een tas op je rug die je draagt voor andere mensen’, zegt de ezel.

‘Van melk geven aan anderen. Iedereen smult ervan’, zegt de koe.

‘Van samen wandelen en onderweg liedjes zingen’, zegt de herder.

‘Van blij zijn en houden van een ander’, zegt Jozef. Hij geeft Maria een zoen.

Maria haalt haar schouders op. ‘Misschien droomt Jezus van al die dingen. Van vrolijk zijn. Van samen vrienden zijn. Van elkaar helpen. Van God.’

Ze staat op. Ze maakt een buiging voor Jezus. Dan danst ze voor hem. Alsof er muziek klinkt. Muziek van de engelen?

Zet opnieuw muziek aan en nodig de leerlingen uit om om de kerstgroep vrij te dansen. Start de dans met een buiging voor de koning (basisvorm van bibliodans) (zie bij Beeld- en Digitips). Wanneer de muziek langzaam steeds zachter wordt en stopt gaat iedereen weer om de kerstgroep zitten. Het verhaal wordt vervolgd:

‘Ik hoor iets’, zegt Maria. Ze kijkt naar de deur. Die gaat langzaam open. Drie koningen komen binnen. ‘We hoorden muziek’, zegt de eerste koning. ‘We zagen jullie dansen’, zegt de tweede koning. ‘We zagen een kind dromen’, zegt de derde koning.

Maria knikt. ‘Dit is Jezus. Hij is nog klein, maar hij droomt over later. Dan wordt hij een koning voor alle mensen. Dan wordt hij een koning die bij God hoort.’

‘We hebben cadeaus voor hem’, zegt de eerste koning. ‘Goud en geld. Want een koning van alle mensen wil arme mensen helpen.’

‘Wierook’, zegt de tweede koning, ‘die geur past bij een koning die bij God hoort.’

‘Oliezalf’, zegt de derde koning, ‘want een goede koning helpt mensen die pijn hebben.’ Jezus zegt niets. Hij slaapt.

Ssst, Jezus droomt

Verwerking

Theologiseer kort over de volgende vragen:

- Waarvan droomt Jezus? Wat heeft een koning van alle mensen nodig om een goede koning te zijn?
- Op welke manier kun je een goede koning helpen?

Maak een 'cadeautje' voor Jezus dat past bij zijn droom en zijn koningschap.

Laat de leerlingen kiezen uit:

- klei
- wasco
- bouw/constructie materiaal
- kosteloos materiaal

Laat de gemaakte cadeautjes rondom de kerstgroep zetten. Voer tijdens het maken individuele gesprekjes over dat wat de leerlingen maken.

Schrijf eventueel op kleine kaartjes wat er is gemaakt en zet deze bij het cadeau.

Laat tenslotte enkele leerlingen over hun cadeau vertellen.

Liedsuggesties

Wat zul je worden?

uit: *We zoeken een ster*, 20 nieuwe kerstliedjes (zie bijlage).

Prentenboeken en jeugdliteratuur

De ezel en de os

Günther Spang, Loek Koopmans (ill.)
De Vier Windstreken, Rijswijk (2016)

In een stal wonen een os en een ezel, ze zijn niet echt vriendelijk voor elkaar. Totdat er een kind wordt geboren, dan verandert alles. Het kerstverhaal verteld vanuit de ezel.

De Voorleeshoek heeft een voorleesfilmpje bij dit boek gemaakt! Bekijk hier de [teaser](#).

Beeld- en digtips

Harpmuziek

www.youtube.com/watch?v=cXH1ugj18-o

Harpmuziek met vogelgeluiden om verstild op te laten dansen (bij Introductie).

www.youtube.com/watch?v=SSileN5A0Hs

Harpmuziek om te gebruiken bij vrije dans (bij Kern).

Kerstkindje

Een uitzending van Koekeloere helemaal gewijd aan de kerststal. Moffel en Piertje mogen meedoen aan een levende kerststal. Moffel wil een koning zijn maar of dat gaat lukken?

In deze uitzending is ook een liedje te horen over de herders en de koningen die cadeautjes brengen aan het kerstkind (van 9.19 tot 11.06).

<https://schooltv.nl/video/koekeloere-kerstkindje/#q=kerststal>

Kunst

Christus-Emanuel

Deze icoon is geschilderd naar een icoon van Semjon Oesjakov (1697).

Meer informatie over dit icoon vind je via <https://liesbethsiconen.nl/icoon/christus-emanuel/>

Vooral leerlingen in groep 3 kun je deze icoon als een verdieping van deze les laten zien. Bekijk samen het icoon.

Vertel:

Dit is een speciaal schilderij van een speciaal iemand, geschilderd met goud. Zo'n schilderij noem je een icoon.

Op deze icoon is Jezus geschilderd, niet als baby. Hij is hier misschien zo oud als jullie nu zijn. De schilder noemde Jezus Immanuel. Die naam heeft de schilder niet zelf bedacht. Al ver voor Jezus

Ssst, Jezus droomt

werd geboren, vertelde de profeet Jesaja verhalen over een koning van alle mensen. Een goede koning die bij God hoort. Immanuel betekent: God is bij ons. Hoe kun je weten dat God ook bij Jezus is?

Juist door deze verdieping toe te voegen kun je deze les koppelen aan de les *Durf jij te dromen?* (IKOS onderwijs 2020 thema 4 les 1), een les waarin de profeet Jesaja droomt over een koningszoon die ooit geboren zal worden.

Extra

Toneelvoorstelling

Het verhaal uit de kern leent zich ook voor een toneelvoorstelling. De leerkracht speelt de rol van Maria. De leerlingen zijn de andere figuren. Het dansje tussendoor kan een engelendans zijn. Zing vooraf en na afloop een liedje.

Kerststalfiguren

In de bijlagen van deze les vind je alle kerststalfiguren eenvoudig getekend. Kopieer ze op stevig papier. Laat de leerlingen de figuren kleuren. Plak achter ieder figuur een wc-rolletje of blokje zodat ze kunnen staan. Laat de leerlingen er hun eigen kerstverhaal mee spelen.

Mocht je geen beschikking hebben over een eigen kerstgroep dan kun je deze kerstgroep gebruiken voor de les.

Achtergrondinformatie

Bibliodans

Bibliodans laat je vrij dansen met een bijbelverhaal of thema. Als je woorden uit een bijbelverhaal of een bijbels thema's in dansbeweging uitbeeldt, gaan ze voor je leven.

Soms helpt het om je eerst te focussen op een paar bewegingen passend bij het verhaal. Voer die beweging een aantal keren achter elkaar uit. Wissel daarbij in tempo, langzaam of snel uitvoeren laat een verschillend gevoel naar boven komen. Datzelfde geldt ook wanneer je de beweging klein of juist overdreven groot uitvoert.

Bibliodans is altijd een vorm van vrije expressie. Er zijn geen vaste danspatronen. Er wordt niet voor publiek gedanst. Deze vorm van dans is een eigen ontdekkingstocht met het verhaal. Het is raadzaam om je voor en na de dans te verdiepen in het bijbelverhaal. Met daarbij de verdiepende vraag: Is er iets dat je nu juist hebt ontdekt in dit verhaal?

Wil je met het thema van deze les uitgebreider aan de slag? Plaats dan een grote voerbak met het kind in het midden van een speellokaal. Vertel over 'iemand eren' of 'aanbidden'. Zoek samen naar bewegingen die hierbij horen. Voer er enkele uit zonder muziek. Laat de leerlingen in het speel-lokaal een plaats zoeken en start de (passende, instrumentale) muziek. Laat vrij dansen rondom de voerbak.

Vraag na afloop aan de leerlingen:

- Wat zou jij nu tegen het kind Jezus willen zeggen?

Ssst, Jezus droomt

Bijlage

Wat zul je worden?

tekst: Greet Brokerhof-van der Waa

muziek: Gerard van Amstel

uit: *Wij zoeken een ster*, lied 17

Na - na, na - na kind - je, ik wieg je op mijn schoot. Wat

zul je wor - den voor een mens? Je

bent nog klein, nog heel erg klein, maar

strak - jes word je groot.

Chords: F, C7, F, Bb, C7, F, Bb, F/A, G7, C, F7, Bb, C, Bb/C, C7, F

Dit lied kent naast het refrein ook twee coupletten. Deze zijn ingewikkeld voor kleuters. Het refrein is goed bruikbaar. Zing het refrein zachtjes terwijl je het kind Jezus wiegt. Vraag tussendoor aan de leerlingen wat ze denken dat Jezus gaat doen als hij groot is.